

Saarde Sõnumid

Nr 3 (252) 22. märts 2024

IV Öömatk

Vabariigi sünnipäev on iga eestlase jaoks pidulik ning samas ka mõtete mölgutamise aeg. See on päev, kus lauakse tuuakse sünnipäevale kohaselt head ja paremat ning saadakse kokku, et nautida sõprade seltskonda ning pidupäeva.

Neli aastat tagasi, kui kokkusaamised olid koroonaviiruse tõttu keelatud, sai loodud laternate ja tõrvikutega retk, mis sai nimeks Öömatk – eesmärgiks saada ohutult kokku välitingimustes ning tähistada meie vabariigi sünnipäeva. Et see sündmus oleks erilisem, saame igal aastal kokku erinevatel Saarde valla matkaradadel või Saarde valla külates. Alati alustame matkaga kell 23:00, et siis südaöö paiku tervitada sünnipäevalast lauluga.

Sel aastal sai registreerunud matkajaid kokku 131 ja meil on selle üle siiralt ja südamest hea meel! Järgmisel aastal kohtume Laiksaaare matkarajal ning tähistame Öömatka viiendat sünnipäeva ning Eesti Vabariigi 107. sünnipäeva. Saab olema natukene pidulik, kui eelmistel aastatel, ikkagi juubeliüritus.

Suuri asju ei tee kunagi üksi. Siinkohal annan edasi tänusõnad: Surju Rahvamaja, Saarde Valla Huvikeskus, Saarde vald, Sinilind ehitus, Kõpsetiste Paradiis, Kohvik 42, Tixi Winnukas, Liis Juust, Väike Mees eesotsas Tõrlepiga, Kilingi-Nõmme Spordihoone, MTÜ Saarde Inimesed, Armand Kielas, Marek Vilks.

Suurim tänu ja kummardus kõigile, kes osalesid, ilma Teieta poleks see olnud nii võimas nagu see oli.

Meie ise oleme sisuloojad!

Aitäh ja kohtume juba järgmistel sündmustel!

Dea Jürimäe

Öömatka algataja ja korraldaja

Fotod: Kalju Sarapu

Vallavanema veerg

Head vallakodanikud!

Oleme jõudnud märkamatuult jõuludest kevadesse, päike käib kõrgemat kaart ja päevad on pikemaks läinud, mis annab selge märgi, et peatselt saab alustada kevadiste toimetustega koduaedades ning põldudel.

Möödunud kuul on olnud fookuses elanikkonna kaitse ja suurõppusega Kevadtorm 2024 seotud teemad. Elanikkonnakaitse on seatud kogu riigis prioriteetseks ning ka kohalikud omavalitsused peavad olema järjest rohkem valmis lahendama erinevaid kriisisituatsioone, et pakkuda elanikkonnale kaitset. Hallatavad asutused on väljatöötanud (üksikutel on veel valmimas) tegutsemise kavad hädaolukorras (HOLP) ja tulekahju korral ning need on kooskõlastatud PPA ja Päästeameti esindajate poolt. Vallavalitsus on määranud kerksuskeskuste asukohad ning kokku leppinud Päästeameti kriisibürooga Saarde valla kriisiõppepäeva, mis toimub 16.04.2024. a. Praktiline kriisikomisjoni õppepäev on planeeritud toimuma 14.05.2024. a kevadtormi õppuste raames koostöös Päästeameti ja Pärnu linna naga.

Koos sulailmadega on saabunud ka teede „lagunemise“ aeg, mis tekitab vallakodanikes iga-aastast nurinat, kuna teed on kohati väga raskesti läbitavad. Vallavalitsus on sellistest teelõikudest teadlik ning koostöös kohaliku kogukonna esindajate ja eraettevõtjatega tegeletakse kriitiliste teelõikude parendamise töödega. Vastavalt volikogu poolt kinnitatud teehoiukavale, valmistame ette teede remontide ja pindamiste hankeid, mis teostatakse käesoleva aasta suveperioodil.

Ilusat kevade algust kõigile!

Vallavanem Raivo Ott

Saarde Vallavalitsuse istungitel

28. veebruaril toimunud istungil:

1. Eraldati treeneri toetus.
2. Anti ehitusluba puurkaevu rajamiseks Tammeõue katastriüksusele Surju külas Saarde vallas.
3. Kiideti heaks hajaasustuse programmist eraldatud toetuse kasutamise kohta esitatud projekti aruanded – anti kaks sellekohast korraldust.
4. Otsustati lubada avalikult kasutatava tee ajutine sulgemine alates 04.03.2024 kuni 14.04.2024 kell 17.00 Saunametsa-Tammuru teel kilomeetril 3,398 sõidutee (Kaskealuse silla) teetööde teostamiseks.
5. Otsustati juubeliteotuse maksimine.
6. Anti kaks sotsiaalvaldkonna korraldust.
7. Volikogule edastati õigusakti eelnõu.

06. märtsil toimunud istungil:

1. Otsustati mittetulundustegevuse omaosaluse ja kaasfinantseerimise toetuse eraldamine.
2. Otsustati mittetulun-

dustegevuse toetuse eraldamine – anti viis sellekohast korraldust.

3. Otsustati õppetasu vähendamine.
4. Anti ehitusluba puurkaevu rajamiseks Ülesoo katastriüksusele Kalita külas Saarde vallas.
5. Anti ehitusluba puurkaevu rajamiseks Kivisöödi katastriüksusele Laiksaare külas Saarde vallas.
6. Kiideti heaks hajaasustuse programmist eraldatud toetuse kasutamise kohta esitatud projekti aruanne.
7. Kinnitati Saarde vallavalitsuse 2024 aasta hankeplaan.
8. Otsustati sundvalduse seadmise menetluse algatamine.
9. Otsustati vältimatu sotsiaalabi maksmine.
10. Volikogule edastati õigusaktide eelnõud.
11. Jagati informatsiooni.

Vallavalitsuse istungite protokollidega ja juurdepääsupiiranguteta korraldustega on võimalik tutvuda Saarde valla dokumendiregistris, mille leiate veebilehelt www.saarde.ee.

Kaskealuse sild remondis

Eelmisel nädalal alustati Kaskealuse silla remonditöödega. Selleks kaevati uus voolukanal, kindlustati setete ja varingute vältimiseks geotekstiiliga. Seejärel hakati avama silla idapoolse osa konstruktsiooni. Selgus, et silla ehitamisel on kaldasambasse jäänud paigaldamata osa metallarmatuurist ja ka betoon on viletsa kvaliteediga. Esialgu planeeriti silla remondiks kolm nädalat, kuid kuna remonttööd on osutunud oodatust keerulisemaks, siis suure tõenäosusega tööde lõpptähtaeg pikeneb. Palume mõistvat suhtumist ning vabandame tekkinud ebamugavuste pärast!

Martti Rooden

Saarde vallavalitsuse haldusnõunik

Ümbersuunatud Kaskealuse oja

Väljavajunud ja deformeerunud silla kaldasambas. Fotod: Martti Rooden

Raieluba ja hoolduslõikusluba: puust ja punaseks!

Käes on märts ja inimesed hakkavad tasapisi aiatöödele mõtlema. Esimene kevadine töö, mida tavaliselt tegema rutatakse, on viljapuude lõikus. Viljapuude hoolduslõikuseks või raieks ei ole luba vaja taotleda ja see tundub inimestele selge olevat. Suuremate puude raie- ja hoolduslõikuse korral peab aga silmas pidama mitmeid aspekte. Kuigi tänapäeval on info kättesaadavus parem kui kunagi varem, siis ei ole teave raieloa nõudest siiski kõigini jõudnud – tihtipeale puutuvad arboristid kokku klientidega, kes on otsustanud enda kinnistul kasvava puu maha võtta, kuid kuulates raieloa vajadusest, teevad imestunud näo. Soovime selgitada, miks on raieluba/hoolduslõikusluba vaja, millised on taotlemise tingimused ning kuidas seda teha.

Mis on hoolduslõikuse ja raie erinevus?

Lühidalt on raieluba kohaliku omavalitsuse nõusolek puu raieks ning hoolduslõikusluba nõusolek puu hooldamiseks (olenevalt omavalitsusest võivad need olla ka koos ühe loana). Hoolduslõikusloaga antakse üksiti tingimused, kuidas puud hooldada. Veel parem oleks öelda, et antakse puu hooldamise eesmärk, millest arborist saab oma töös lähtuda.

Hoolduslõikuseks on luba tarvilik siis, kui isiklikul kinnistul kasvaval puul (rinnasdiameetriga üle 15 cm) soovitakse lõigata oksid. Olenevalt puust ja tema

kasvukohast võib hoolduslõikuse eesmärk olla väga erinev, kuid igasuguse hoolduslõikuse järel peaks puu säilitama liigiomase välimuse. Samuti on oluline, et töö käigus ei kasutataks valesid lõikemeetodeid, nt tuleb vältida rebenenud lõiked või asjatuid tüükaid. Lisaks peab hoolduslõikuseks valima õige aastaaja vastavalt puu liigile. Näiteks vahtra ja kase puhul peab silmas pidama mahla jooksu aega. Enne mahla jooksu ja mahla jooksu ajal ei ole tavaks puuoksi lõigata. Samuti ei ole mõistlik puid hooldada pakasega, sest käre külm või suured temperatuuri kõikumised kahjustavad värsked lõikehaavu, tekitades neile lõhehaavu, tekitades neile lõhehaavu, tekitades neile lõhehaavu. Kõige parem aeg puude hoolduslõikuseks on siis, kui puu on täislehes, sest puu seisukorda on vegetatsiooni- ja niperioodil kõige lihtsam hinnata, ka paranevad lõikehaavad kõige kiiremini ning lõikuse eesmärki silmas pidades on lihtsaim puud tervikuna vaadelda.

Hoolduslõikusluba ei ole vaja taotleda viljapuude hoolduslõikuseks ja kuivanud okste ning vesivõsude eemaldamiseks.

Raieks on luba vajalik siis, kui on vajadus puu raiuda. Raieloa taotlus saab tavaliselt positiivse vastuse siis, kui ametnik on tutvustanud otsese ohu inimestele või varale. Sellised põhjendused nagu liiga palju lehti, liiga vähe valgust, kleepuv õietolm, ise istutamine või puu enam ei meeldi, ei ole paraku argumentid, millega raieluba taotlemine minna. Valguse puuduse vastu saab tihtipeale abi hoolduslõikusega, kuigi lehtede kogust või õietolmu see küll suurel määral ei vähenda. Ka paljude muude murede puhul aitab enamasti hoolduslõikus.

Veel üks põhjus, miks inimesed raieluba taotlemiseks lähivad on hirm, et puu või tema oksad on ohtlikud. Hirm aga ei pea tähendama puu raiet, sest puu ohutuse tagab tema pidev hooldamine, seisundi jälgimine, ohutegurite märkimine ning vajadusel tegutsemine. Arboristid oskavad anda nõu mida, kuidas ja miks teha ning vajadusel seda kõike ka teha. Samuti võib hinnangut puu seisundile küsida puittaimede hindajalt või dendroloogilt. Sellisel juhul saab dokumendi, mis annab ülevaate puu tervislikust seisundist, mõõtmetest, väärtustest, ohuteguritest, vajalikest tegevustest, aga ka ajaloost.

Raieluba ei ole vaja taotleda alla 15 cm rinnasdiameetriga (1,3 m kõrgusel) puude, kuivanud puude, murdunud puude ja viljapuude raieks

Miks ma pean taotlema luba, kui puu asub minu kinnistul?

Selleks on kaks peamist põhjust. Esimene neist on puhtalt seadusandlik (tuleb nendes looduskaitsealadest) ning lähtub sellest, et kohalik omavalitsus peab oma territooriumil kehtestama tingimused, mille alusel puid raiutakse. Igal omavalitsusel on raieloa

kord veidi erinev ning mõõda vaadata neist tingimustest ei saa.

Teine, sisuline, põhjus on aga see, et iga puu on väärtus mitte ainult sellele kinnistule, kus ta kasvab, vaid loob seda kogu Kilingi-Nõmme linnas ja Tihe- metsa alevikus laiemalt. Mida suurem on puu, seda enam omab ta tähtsust linna ja aleviku kujunduslikust, ökoloogilisest, keskkon- naalasest, haljastuslikust, sotsiaalsest või kultuuri- loolisest aspektist või neis kõigis.

Raieloa andmise kord Saarde vallas:

Saarde vallas on nii puu raieks kui hoolduslõikuseks vajalik taotleda raieluba, vormikohane taotlus tuleb esitada kas paberandjal või e-posti aadressile info@saarde.ee. Taotluse vorm on kättesaadav Saarde valla veebilehelt.

Kehtib kord, et raieluba peab taotlema Saarde vallas üldplaneeringu järgsel tiheasustusalal Kilingi-Nõmme linnas ja Tihemetsa alevikus. Kui ei ole selge, kas puu asub tiheasustusalal või mitte, siis üldplaneeringuga saab samuti tutvuda valla veebilehelt.

Lindude pesitsemise ajal võidakse keelata raie ja hoolduslõikus kohtades, kus on registreeritud pesitsevaid linde. Samuti võib vallavalitsus raieloa kõrvaltingimuseks nõuda raiutava puu asendamist ehk asendusistutust.

Eesti Arboristide Ühing

Metsistele luuakse Pärnumaal mitmed uued püsielupaigad

Pärnumaal asutakse metsistele looma mitmeid uus püsielupaiku, mis on osa Rail Baltica hüvitusmeetmete paketist. Mida need meetmed endast kujutavad, kus hüvitusalad asuma hakkavad ja miks neid luuakse?

Alustuseks tuleb minna aastasse 2018, mil kehtestati Rail Baltica Pärnumaa trassi planeering ning mille kaks aastat hiljem Riigikohus tühistas. Kohtu hinnangul tulnuks Luitemaa piirkonnas eelnevalt läbi viia Natura hindamine ning arvestada selle tulemus- tega ka raudtee trassi asukoha valimisel. Seetõttu tuli asuda trassilõikude planeeringuid uuendama. Alustati uute võimalike trassialternatiivide visandamisega ning viidi läbi Natura hindamine – kokku hinnati kuut realistlikku trassialternatiivi. Hindamise tulemusena selgus, et Luitemaa linnuala kaitse-eesmärkidele ebasoodsate mõjude ilmne- mist ei saa täielikult välistada ühegi kaalutava trassialterna- tiivi puhul.

Eksperdid valisid seejä- rel välja vähimate mõjudega trassi, aga ka seal kaasneb leevendamatu ebasoodne mõju Luitemaa linnualale, täpsemalt selle linnuala ühele kaitse-eesmärgiks seatud lii- gile – metsisele. Negatiivne potentsiaalne mõju metsistele on suur. Raudtee rajamisega

võib hävida Luitemaa metsise- asurkonna elupaiku ja püsiva häiringu tekkimise tõttu ei ole mitmed elupaikadest met- siste jaoks enam kasutatavad. Raudtee rajamine mõjutab mitmeid piirkonna metsise asurkonna sidusust taga- vaid mängupaiku (Rabaküla, Venemurru, Nepste). Tekib oht, et Luitemaa asurkonna ja Kikepera asukonna isendite vahetus katkeb ning Luite- maa asurkond jääb isolatsiooni ja hääbub. Loodusdirektiivi kohaselt on sellisel juhul või- malik tegevust ellu viia vaid ülekaalukatel avaliku huviga seotud põhjustel. Seejuures tuleb hüvitada projektiga kaas- nev kahju loodusele ning võtta vastu hüvitusmeetmed.

Ülekaalukas avalik huvi Rail Baltica valmimiseks on kahtlemata olemas. Tege- mist on siinse regiooni ühe mastaapsema ja olulisema taristuprojektiga. Kiire elekt- rifitseeritud raudteeühendus Euroopaga annab ühelt poolt võimalusi meie majandusele ja tõstab julgeolekut, aga omab teisalt ka suurt mõju keskkon- najalajälje vähendamisele.

Raudtee rajamisega kaas- neva ebasoodsa mõju kom- penseerimiseks koostati hüvitusmeetmete kava, mil- lega luuakse metsistele uusi püsielupaikasid ja taastatakse sobilikke elupaikasid. Seda tehakse enne raudtee ehitä- misega alustamist. Hüvi- tusmeetmete kava kohaselt

moodustatakse Häädemeeste ja Saarde valdadesse 11 uut metsise püsielupaika kogu- pindalaga üle 4000 ha ja muu- detakse kahe olemasoleva metsise püsielupaiga (kokku 945 ha) kaitsekorda range- maks. Uute metsise püsielu- paikade moodustamine kestab hinnanguliselt 1–3 aastat ning olemasolevate püsielupaikade kaitsekorra muutmine kuni 2 aastat. Taastamistööd metsise elupaikades (kraavide sulge- mised ja veerežiimi taasta- mine) kestab hinnanguliselt kokku 2,5–3,5 aastat.

Hüvitusmeetmete tõhustust tuleb hakata ka kontrollima. Selleks teostatakse hüvitus- alades iga-aastaselt metsise seiret. Alustatakse üks aasta enne hüvitusmeetmete raken- damist (ehk enne elupaikade taastamist) ning jätkatakse kuni kümne aastasel perioodil pärast hüvitusmeetmete ellu- viimist – ehk kokku vähemalt 11 seireaastat.

Hüvitusmeetmete kava koos planeeringulahendusega avali- kustatakse ametlikult eelda- tavalt tänavu teises kvartalis. Siis saavad materjalidega tut- vuda ja nende kohta arvamust avaldada kõik asjast huvitatud isikud. Enne seda annavad oma tagasiside lahendusele valitsusasutused. Planeeringu kehtestamiseni jõutakse eelda- tavasti 2024. aasta lõpus.

Andres Lindemann
Kliimaministeeriumi Rail Balticu valdkonna juht

eKiirabi aitab sündmuskohal operatiivselt tegutseda

Alates 2020. aasta algusest on Tervise- kassa eest vedanud eKiirabi digilahen- duse uuendamist, mida kiirabimeedi- kud kasutavad väljakutsetel patsienti puudutava elutähtsa terviseinfo leidmi- seks ning oma tegevuse, ravi ja otsuste dokumenteerimiseks. Viimaste aastate jooksul on algselt Rootsis välja töötatud eKiirabi lahendust kohandatud Eestile sobivaks koostöös Telia Eesti AS-i ja Ortivus AB partneritega. Selle aasta alguses toimusid ka esimesed edukad tarkvara testimised. „2023. aasta ja- nuaris alguse saanud juurutusprojekti suurim eesmärk on parandada eKiirabi lahenduse kasutajamugavust, et tegevuste ja otsuste dokumenteerimine oleks kiirabitöötajatele võimalikult loogiline, mugav ja kiire. Nii jääb roh- kem aega ja tähelepanu patsiendile,“ rääkis Tervisekassa eKiirabi projekti- juht **Reet Luts**.

Selleks, et välja selgitada võimali- kud puudused baasfunktsioonides, tes- tis Tervisekassa selle aasta veebruaris uue eKiirabi toimimist. „Test oli küll üsna väikse mahuga võrreldes täis- lahendusega, kuid see-eest üliolulise eesmärgiga – korrastada kasutajalii- dest ja anda esimestele kasutajatele ehk meedikutele juba käegakatsutav toode, esmane arusaam ja tunnetus,“ ütles Luts. Testperioodi jooksul, milles osa- lesid Tallinna ja Tartu Kiirabi, toimus mitmeid töötubasid, et välja arendada Eesti kiirabidele kohandatud ja sobiv kasutajaliides. Tallinna Kiirabi kiirabi- osakonna juht ja testgrupi liige **Taavi Mäesepp** tõdes, et testperiood kujunes töömahukamaks kui esialgu eeldati.

„Sellest hoolimata soovisid kõik osalejad anda maksimaalse panuse. Konkreetne lõpptulemus pole veel sel- gunud, kuid viimase kohtumise põhjal saan öelda, et kõiki meedikute ettepa- nekuid on arvesse võetud ning muuda-

tuste sisseviimine kasutajaliidesesse käib jooksvalt. Kokkuvõttes annab kiirabipidaja osalemine eKiirabi lahen- duse loomise varajases etapis arenda- jale olulise sisendi selle kohta, millist lahendust meedikud realselt ootavad ja vajavad,“ sõnas Mäesepp.

Kui uurida, millist kasu see digi- lahendus meedikutele toob, siis on Mäsepa sõnul eKiirabi kiirabibri- gaadi vältimatu abivahend, saamaks infot patsiendi terviseandmete kohta. „Terviseandmetega saab tutvuda enne sündmuskohale saabumist, mis paran- dab oluliselt teenuse kvaliteeti ja abi andmist patsiendile. Lisaks aitab ravi- ja tegevusjuhiste digilahendusse kaasamine tagada nõuetekohase ning adekvaatse patsiendikäsitluse,“ lisas ta.

„Uues tarkvaras on ka uusi funktsioone. Näiteks on meedikul võimalik teha konsulteeriva arstiga videokõne, samal ajal vaadata patsiendi kiirabi- kaarti ja seeläbi vahetada kiirelt elu- tähtsat infot. Lisaks loome kiirabi- autodes oleva monitori ühilduvuse eKiirabi tarkvara kasutava seadmega, mis võimaldab andmete kiiret ülekand- mist ühest seadmest teise ehk kiirabi- töötaja ei pea andmeid uuesti käsitsi sisestama,“ rääkis Tervisekassa pro- jektijuht Reet Luts.

Projektijuhi sõnul on nüüd mõned kuud aega mais algava mahukama testi ettevalmistuseks. Järgmise testimise jooksul antakse osalemise võimalus kõikidele Tervisekassa kiirabipartne- ritele, et testida eKiirabi täislahendust koos integratsioonidega. Muu hulgas testitakse ka uut kasutajatuge, mida hakkab koos uue tarkvaraga pakkuma Telia.

Tervisekassa

MÄRKA OHTU: algav kevadhooaeg toob endaga kaasa mürgistused taimekaitsevahenditest

Erinevad taimekaitsevahendid ning putukate ja näriliste tõrjeks kasutatavad ained toovad igal kevadel kaasa samas suurusjärgus mürgistusjuhtumeid kui sügiseti seente söömine.

“Lähenev kevad ja algavad aia- tööd meelitavad aina enam inimesi õue. Aiatöödega käivad kaasas ka erinevad taimekaitsevahendid ja väetised, mis võivad aga hooletu käsitsemise korral olla inimesele ohtlikud,“ sõnab Terviseameti Mürgistusteabekeskuse juht **Mare Oder**. “On väga oluline, et aeda kahjurite eest kaitsma tõtates ei unustataks ka ennast kaitsta – kin- dad kätte, mask ette, prillid pähe. Ja kindlasti tasub lugeda kemi- kaali pakendilt juhendeid selle käsitsemiseks,“ rõhutab Oder.

Mürgistusinfoliinile 16662 tehtud kõnedest ilmneb, et üks kümnest kemikaalimürgistusjuh- tumist on tingitud taimekaitse- või putukatõrjevahendi valest kasuta- misest. Kokku on sel teemal info- liinile helistatud ligi 1450 korral. Kui enim õnnetusi on põhjustanud

putukate ja näriliste tõrjevahen- did, siis eelmisel aastal sagene- sid väetistega seotud juhtumid. Kevadsuvisel hooajal lisanduvad mürgistused taimekaitse- ja umb- rohutõrjevahenditega.

Ka Botaanikaia taimekaitse spetsialist **Pille Hermann** tõdeb, et sageli kasutatakse taimekaitse- vahendeid valesti ning ei järgita kasutusjuhiseid.

“Arvestada tuleb näiteks tuule suunaga, mistõttu tasub enne õues kemikaalidega toimetama asumist teavitada teisi koduseid ja naab- reid,“ räägib Hermann. “Umb- rohu tõrjumiseks mõeldud vahen- dit kasutades tuleb kõigepealt veenduda, et tegemist ei oleks mitmekordse kangusega kont- sentraadiga. Samuti tasub enne tõrjevahendi kasutamist mõelda, kas see on ka tegelikult vajalik või on olemas muid alternatiive.”

Mida kevadhooajal silmas pidada?

- Kui kaitsed aeda, kaitse ka ise- ennast!

- Enne kemikaali kasutamist tutvu toote kasutusjuhen- diga ning järgi seal soovita- tut!
- Loe pakendil olevat etiketti! Sealt saad lisainfot, kuidas end konkreetse tõrjeva- hendi eest kaitsta. Näiteks õunapuid pritsima minnes kann kindlasti maski, prille ja kindaid. Vajaduse korral tuleb kanda ka spetsiaalset kaitseriietust.
- Hoia tõrjevahendeid lastele kättesaamatus kohas!

Mida teha, kui kahtlustad mürgistust?

- Taimekaitse- või putuka- tõrjevahendi sissehingamisest või allaneelamisest põhjustatud mürgistuse esmasteks sümptomiteks on hingamisteede ärritus, iiveldus, oksendamine, kõhuvalu ja kõhulahtisus.
- Mürgistused on ohtlikud just väikelastele, eakatele ning kroonilistele haigetele, kelle organism reageerib kemikaali- dele tugevamalt.

Kaitstes aeda, kaitse ennast!

Kasutades taimekaitsevahendeid, kanna prille, kindaid ja maski.

TERVISEAMET

• Kemikaalimürgistuse korral loputa esmalt suu veega. Ära aja kannatanut oksendama, vaid anna talle väikeste lonksudena vett, et allaneelatud kemikaali lahjendada. Tee kindlaks toote täpne nimetus ja/või toimeaine ning hinda võimalikku allanee- latud kogust.

• Olukorra ohtlikkuse hindami- seks ning õigete tegevusjuhiste saamiseks helista **mürgistus- infonumbrile 16662**. Helista- mine on anonüümne ning nõu- andeliin on avatud ööpäev läbi.

Teksti autor: Triinu Tähe

Surju kool

Surju Kooli tegemisi

Õhus on tunda esimesi kevademärke. Öösel külm veel kaanetab, kuid päeval päikesesoo juba sulatab. Teeme tagasivaate Surju Kooli tegemistesse.

Vaheaja eel, 23. veebruaril tähistasime Surju Kooli Oma Riigi 19. aastapäeva. Aktusel laulsid meie oma koorid ja laululapsed, kõnelesid Oma Riigi president, kooli direktor Heidi Kodasma ja peaminister Liisa Ojaste. Järgnes kätlemistseremoonia, kus kõigil oli võimalus presidendile ja peaministrile oma õnnitlused edasi anda. Pidustused lõpetasime riigipiruka jagamisega.

7. märtsil sai lõpu 9. klassi jaoks tutvumine keskkooli andvate õppeasutustega. Küllastati Pärnu Koidula Gümnaasiumit, Pärnu Ühisgümnaasiumit ja Pärnu Sütetava Humanitaargümnaasiumit. Viimasena käisime tutvumas Pärnu Kutsehariduskeskusega, osalesime ka pitsapirukate valmistamise õpitoas. Kõhud täis, liikusime edasi Pärnumaa Innovatsioonikeskusesse, kus tutvustati noortele Pärnumaa huvitegevuse võimalusi ja ettevõtteid.

Päeva lõpetuseks osalesid üheksandikud Piibe Gerne, Kaisa Varep, Gregor Metsa, Robin Mittenbriit, Marko Kuusekänd ja Oliver Püüding "Huvitava teaduse" ainevõistluse 3. voorus. Kokkuvõttes saavutati 3.-4. koht.

Esmaspäeval, 11. märtsil külastasid Surju Kooli kaks lennupilooti, kes tutvustasid oma tööd. Küsimusi oli lastel palju ja seetõttu oli algselt 45-minutilise kohtumise peaaegu poole pikem. Kõige toredam oli see, et üks külas käinud pilootidest, lennukikapten Janek Sarapu, on Surju Kooli

Aastapäev: Oma Riigi president, direktor Heidi Kodasma ja peaminister Liisa Ojaste riigipirukat lahti lõikamas

Innovatsioonikeskus: Üheksandikud tutvumas Pärnu maakonna võimalustega

Luulevõistluse võitjad: vasakult Karl Nikolai Meibbaum, Timo Rand, Gregor Metsa, Marii-Sofia Pismenjuk, Margot Klettenberg, Lenna Vaarak ja Laura-Liisa Varep

Piloodid koolis: vasakult kooli direktor Heidi Kodasma, piloodid Janek Sarapu ja Pille Lumpre

vilistlane. Suur tänu, et leidsite aega meile külla tulla ja lastele lenduriametit tutvustada.

14. märtsil tähistasime emakeelepäeva. Surju Koolis toimub sel päeval traditsiooniliselt Surjust pärit luuletajale Ilmi Kollale pühendatud luuletuste lugemise võistlus. Tänavu toimus võistlus juba 11. korda ning osales ka rekordarv kooli ja võistlejaid. Lisaks Surju Koolile olid kohal Kilingi-Nõmme Gümnaasiumi, Vändra Gümnaasiumi, Uulu Põhikooli, Kergu Lasteaed-Algkooli ning Pärnjõe Kooli noored etlejad: kokku astus võistlustulle 39 õpilast kahes vanuserühmas. Nagu juba traditsiooniks on kujunenud, oli ka tänavusel luulevõistlusel kohal eriline külaline. Seekord tuli oma mõtteid jagama näitleja ja lavastaja Andrus Vaarik, kes julgustas oma toredal ja humoorikal moel lapsi luuletusi lugema, luuletajaga kaasa mõtlema ning mitte kartma ebaõnnestumist.

Kolmeliikmeline žürii valis 2024. aasta emakeelepäeva parimateks etlejateks nooremas vanuseastmes (I-IV klass) I koht Timo Rand, II koht Marii-Sofia Pismenjuk, III koht Lenna Vaarak. Vanemas vanuseastmes (V-IX klass) olid võitjad I koht Margot Klettenberg, II koht Gregor Metsa, III koht Laura-Liisa Varep. Publiku lemmiku tiitli sai Karl Nikolai Meibbaum. Luulevõistluse suurepärased auhinnad pani ka seekord välja žürii esimees Taavi Pukk. Täname! Suur tänu ka kõigile osalejatele, juhendajatele, žüriile!

Kaunist kevadet kõigile!

Kokkuvõtte sündmustest tegi
Liis Virkus

Otsime Kilingi-Nõmme Muusikakooli klaveri ja kitarriõpetajat

Ootame Sind juhendama ja inspireerima meie väikeseid muusikahuvilisi Surju õppekohas

Oled just see, keda meie anekad ootavad, kui:

- sul on erialane kõrgharidus;
- sul on huvi tegeleda laste ja noortega;
- sul on hea suhtlemis- ja koostööoskus;
- sul on hea algatusvõime ja iseseisvus;
- su eesti keele oskus on kõrgtasemel;
- sul on B-kategooria juhiluba.

Töökoht on osalise koormusega.

Tööle asumine
september 2024

Kandideerimiseks saada 31. märtsiks 2024 meile oma CV, avaldus ja kvalifikatsioonile vastavust tõendavad dokumendid e-posti aadressile info@saarde.ee või postiaadressile Nõmme 22, Kilingi-Nõmme, Saarde vald, Pärnumaa 86304. Lisa kirjale märksõna - "Muusikakool".

Kui Sul on küsimusi, siis nendele vastab humanitaarõunik Andy Tilk telefonil 5912 9850 või e-posti aadressil andy.tilk@saarde.ee.

Otsime direktorit Kilingi-Nõmme Muusikakoolile

Ootame Sind juhtima ja arendama Kilingi-Nõmme Muusikakooli

Ootame Sind kandideerima, kui:

- sul on muusikaline kõrgharidus või selle omandamine lõpetamisel;
- oled valmis lisaks direktori ülesannetele andma ka pilliõpet;
- sul on hea suhtlemisoskus, kohusetunne, usaldusväärsus, otsustus- ja vastutusvõime;
- sul on nooruslikku sertsakust, et sütitada nii noori kui vanu;
- sul on hea arvuti kasutamise oskus;
- su eesti keele oskus on kõrgtasemel;
- sul on B-kategooria juhiluba.

Töökohta koormus on 1,0, mis jaguneb direktori ja pilliõpetaja ülesannete vahel.

Meil on hea töötada, sest väärtustame paindlikku töökorraldust. Sind ootab mitmekülgne ja vastutusrikas töö, konkurentsivõimeline töötasu ning suurepärased võimalused ennast koolitada ja arendada.

Tööle asumine
september 2024

Kandideerimiseks saada 01. juuliks 2024 meile oma CV, avaldus ja kvalifikatsioonile vastavust tõendavad dokumendid e-posti aadressile info@saarde.ee või postiaadressile Nõmme 22, Kilingi-Nõmme, Saarde vald, Pärnumaa 86304. Lisa kirjale märksõna - "Muusikakool". Sobiva kandidaadi leidmisel lõpetatakse konkurs varem.

Kui Sul on küsimusi, siis nendele vastab humanitaarõunik Andy Tilk telefonil 5912 9850 või e-posti aadressil andy.tilk@saarde.ee.

SPORT

1. - 21. aprill
iga päev kell 17.00-20.00
Kilingi-Nõmme spordihoones

1. - 7. aprill
RIPPUMINE

8. - 14. aprill
TURITOENGLAMANG

15. - 21. aprill
POOLKÜKK selg vastu sein

vanuseklassid: M ja N (2004 või varem)
neid ja noormehed (2005 ja hiljem)

iga võistleja 1 sekund lõppprotokollis + 0,01 €
Kogunenud summa eest Githa Vilistlasrühma uue esinemisshow kostüümide hankimist.
Toetaja: HMG Invest & Holding OÜ

21 päevaga rannavormi

info ja jooksvad tulemused: WWW.sksaarde.ee

HMG INVEST & HOLDING

FitShop

VOIMLEMISKLUBI GITHA

RMK

TERVE EESTI

Saarde liikumisaasta 2024

T 13. veebruar Aastapäeva suusamatk	R 23. veebruar "EV 106" öömatk	R 29. märts Kahe spordihoone matk & Munarally	1.-21. aprill 7+7+7=21 päevaga rannavormi
T 23. aprill Jüröö teatejooks	L 27. aprill Saarde kaitsepäev / Täpsuskütt	K 8. mai COOP Kilingi-Nõmme MAIJOOKS	R 1. juuni Alas-Kuul hüppepäev
P 16. juuni Kõveri spordipäev	P 28. juuli Kilingi-Nõmme triatlon	T 20. august Surju rattamatk	L 28. september Kolme koolimaja jooks
R aprill - september Saarde discgolfi sari	november - detsember Jõuluks BUNNI	P 24. november Ennu laumängude mitmevõistlus	november - detsember Kiirsluku vastupidavuse tšempionaat
L 5. oktoober Kilingi-Nõmme lahtised MV discgolfs	Oktoobris vähemalt üheksal sündmusel, tead zühinaks nimetada Saarde valla esindusargi	N 26. detsember Koroona (absoluutarvestus)	RMK loob vähemalt viiel etapil osalema vahel majutuse RMK Kilingi-Nõmme metsamajas.

info: www.sksaarde.ee

RMK

Iga aasta on liikumisaasta

SA Liikumisharrastuse kompetentsikeskuse juht Alo Lööke juhib rahva tervise paranemisel tähelepanu piasasjadele, mida saab juba täna ära teha ning mis ei vaja ei aega ega mahukat eelarvet. Oluline on mõtteviisi muutmine, avatud meel ja soov päriselt muudatusi saavutada. Suured arenguhüpped koosnevad väikes-test sammudest – oma peres, töökollektiivis, kogukonnas, kohalikus omavalitsuses. Kohaliku omavalitsuse vaates väljendub elanike heaolu ja tervis otseselt maksumutul laekumises. Tööl on efektiivne see inimene, kes on vaimselt ja füüsiliselt terve ning kellel on võimalus ennast tervena hoida. Täna lapsed on homsed täiskasvanud maksumaksjad ja täna sed täiskasvanud maksumaksjad on homsed eakad. Seetõttu on aktiivse liikumise mõtte- ja eluviisi toetamine investering kohaliku omavalitsuse tulubaasi. Mõtteviis on nakkav. Sellel võib olla nii positiivne kui negatiivne mõju. Kui meid ümbritsevad tervisest mitte hoolivad inimesed, siis on keeruline mõtteviisi muuta. Samuti võivad meid ümbritseada suurepäraseid võimalusi - kui mõtteviis ei muutu, pole neist tolku. Seetõttu oleks tark hoida tervisest lugupidavate ja aktiivsete inimeste lähedusse? Äkki nakkab? Nii on meil igapäev võimalus saada eluterve mõtteviisi nakkuse kandjaks. Jälgige, kellega te päeva jooksul kõige rohkem aega koos veedate. Sageli on selleks pere. Millist nakkust edasi anname? Millist soo-

vime anda? Samuti soovib TAI ekraaniaja arvelt rohkem aega koos olemiseks. Kui me kuus aastat tagasi valla spordialade esindajatega alustasime läbi aasta kestvat liikumissarja, siis lähtusime mõtteviisist; üksi jõuab kaugele, koos jõuab kiiremini. Viibides enamus-tel liikumissarja sündmustel pean tõdema, et olenemata saavutatud tulemusest peegeldub osalejate nägudel valdavalt rõõm. See naeratus on esimene tagasiside nii korraldajatele kui kaasosalistele. Oleks seda nakkavat naeru vaid rohkem! Ootame potentsiaalseid nakkus-

muks oli neid hinnanguliselt veelgi rohkem. Suurel Reedel olete oodatud osalema 12. Kahe spordihoone matkal, mille trass kulgeb Saarde valla värsketel matkaradadel. Juba nädal varem hakkab Tihemetsa Huvi- ja Spordikeskuses lihavõtte-munade näitus, mis kulmineerub matkapäeval tun-nustuste jagamisega. Saarde Huvikeskuse poolt matkarajale paigutatud ülesanded juhatavad osalejaid ühest kontrollpunktist teise. Osalejate vahel loosime päeva lõppedes pääsmeid kevad-suvistele kultuurisündmus-tele Saarde vallas.

Mõtteviisi kujundamisel on ülioluline roll järjepide-vusel. Seetõttu soovitame osaleda 1.-21. aprillini toi-muval heategevusüritusel 7+7+7=21 päeva kevade alguse challenges. Lisaks kujunevale liikumishar-jumusele toetad harjutusi tehes Githa Vilistlasrühma võimlejad uute showkos-tüümide hankimisel. Anna endast parim! Aprilli lõpus kohtume taas ümber Surju järve toimuval teatejooksul ja Saarde kaitsepäeval Lauri karjääris, kus selguvad jär-jekordsed täpsuskütid.

Toivo Tallo

Otsime Kilingi-Nõmme Spordihoonesse spordiväljakute meistrit

Ootame Sind kaasa aitama spordihoone ladusale toimimisele

- Oled just see, keda ootame, kui:
- tuled toime (väli)spordiväljakute remondi ja hooldusega;
 - tead, kuidas kanda hoolt spordihoone inventari ja hooldusmasinate eest;
 - oled valmis täitma tuleohutuse eest vastutaja rolli;
 - oled valmis osalema erinevate ürituste korraldamisel;
 - sinu eesti keele oskus on heal tasemel;
 - sul on B-kategooria juhtimisõigus;
 - oled orienteeritud meeskonnatööl, kohusetundlik ja valmis töötama iseseisvalt.

Meil on hea töötada, sest pakume kindlat töökohta ja oma töötajatele soodustusi spordihoone kasutamisel.

Töole asumine esimesel võimalusel

Kandideerimiseks saada 31. märtsiks 2024 meile oma CV ja avaldus e-posti aadressile toivo@sksaarde.ee või postiaadressile Pargi 3, Kilingi-Nõmme, Saarde vald, Pärnumaa 86304. Lisa kirjale märksõna - "Meister". Sobiva kandidaadi leidmisel lõpetatakse konkurss varem.

Kui Sul on küsimusi, siis nendele vastab Kilingi-Nõmme Spordihoone juhataja Toivo Tallo telefonil 5332 6785 või e-posti aadressil toivo@sksaarde.ee.

ANNAME AU!

Saarde Sinilillematk

Naiskodukaitse Saarde jaoskond kutsub kõiki osa võtma Saarde Sinilillematkast **17. aprillil 2024.**

Ühist matka alustame kell **18.00** Saarde Valla Huvikeskuse (Pargi 6) juurest.

Raja pikkuseks on **3,2 km** mida võib läbida nii joostes-kõndides, koos sõprade või perega.

Matka alguses on võimalik endale soetada sinilil 2 euroga.

annameau.ee
Sinilillega toetad kaitseväge ja Kaitseliidu veterane

NAISKODUKAITSE

OSALE: AUTO, JALGRATTA, TSIKLI VÕI HOBUSEGA
START: KILINGI - NÕMME KLUBI PARKLAST
TEEKOND: TERVES SAARDE VALLAS

21.09.2024
ALGUSEGA 09:00
FINISHEERIMINE KUNI 19.00

Teekond läbib Saarde valla. Sõidus osalejad saavad end proovile panna läbides erinevaid saunu ning lahendades põnevaid ülesandeid.

TULE VEEDA ÜKS MÕNUS PÄEV.

OLULINE TEADA:

LUBATUD KASUTADA:

- JALGRATASTEL LÄBITAKSE SAUNU INDIVIDUAALSELT VÕI KUNI 5 LIKKMELISE SELTSKONNAGA
- JALGRATTURILE VAJALIK TURVAVARUSTUS
- MOOTORSIIDUKIS VÄHEMALT 4 - LIKKMELINE JA KAINNE MÕNUS SELTSKOND
- TEHNILISELT KORRAS MOOTORSIIDUK
- OSALUSTASU 5 EUROOT INIMENE

- GPS SEADET
- NUTISADMEID
- ILMALE VASTAV RIIEBUS

Vajalik eelregistreerimine kuni 08.09.2024 kell 00:00
e-post: mtysaardeinimesed@gmail.com
Lisainfo: Dea Jürimäe 53754672

Korraldajad jätaavad endale õiguse ebasüüdsalt käituva seltskonna võistlustelt eemaldada

Surju Rahvamajas

EAKATE SELTSKONDLIKUD KOKKUSAAMISED

17.04. kell 13.00

Külas Jaanus Saar

Veedame koos kohvilauas mõnusa pärastlõuna!

Olete väga oodatud!

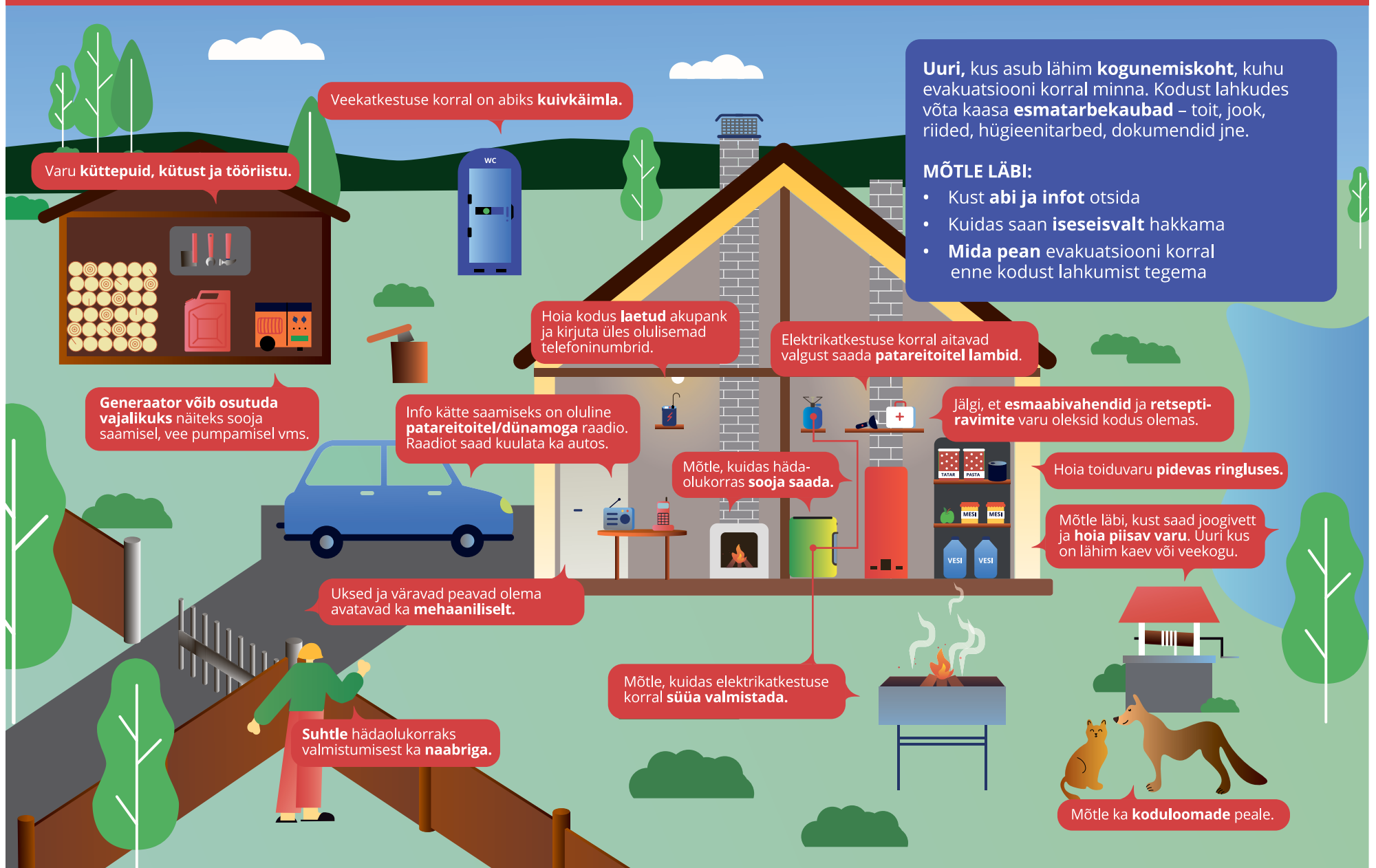
Registreerimine kuni 15.03. kultuurikorraldaja-noorte juhendajale tel. 53434653 või e-posti aadressil rahvamaja@saarde.ee või perenaisele tel. 53738161. Kui soovid tulemisel transporti, siis teata palun ette telefonil 53314122 (Merike) või 53306419 (Kaja) või 53247231 (Marina). Lisainfo telefonil 53434653 (Liis) ja 5022218 (Triin).

ELUTÄHTSATE TEENUSTE KATKESTUSTEKS VALMISTUMINE ERAMAJAS

Tutvu käitumisjuhistega **www.olevalmis.ee** või „**Ole Valmis**“ mobiilirakendusest
Küsimuste korral helista riigiinfo telefonile **1247**

PÄÄSTEAMET

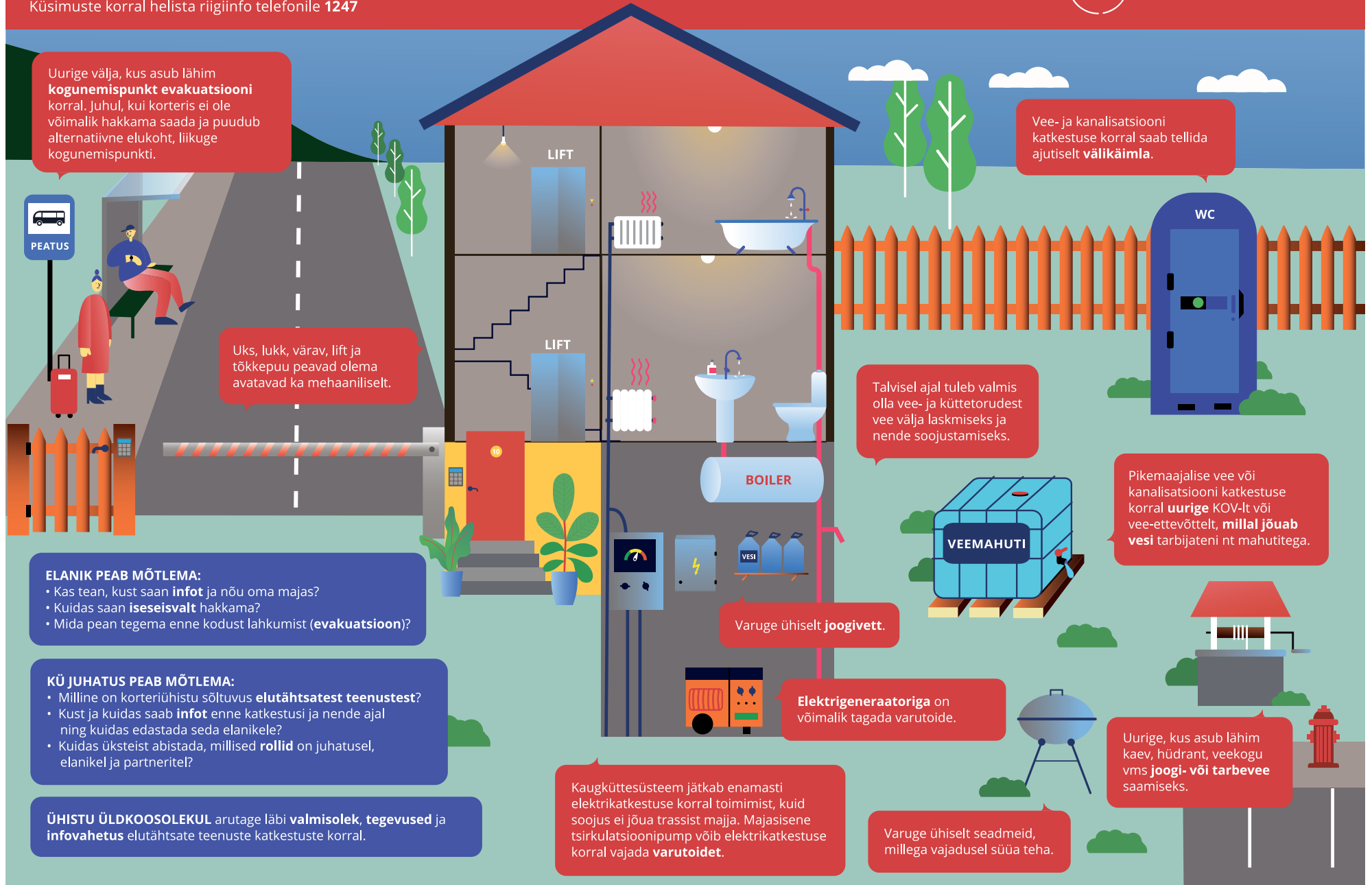

ELUTÄHTSATE TEENUSTE KATKESTUSTEKS VALMISTUMINE KORTERELAMUS

Tutvu käitumisjuhistega www.olevalmis.ee või „Ole Valmis“ mobiilirakendusest
Küsimuste korral helista riigiinfo telefonile 1247

PÄÄSTEAMET

Saarde läbi ajaloo prisma

264

Märtsis 1963

Peeti Kilingi-Nõmmes Met-samajanduse ja Looduskaitse Peavalitsuse metsamajandite malevõistluse tsooniturniir 10 laual, võitis Kilingi-Nõmme 24,5 punktiga.

Kilingi-Nõmme Tarbijate Kooperatiivi Varumiskontor otsis endale utiliitorainete rändkogujat, meest, kes sõitis hobusega mööda maad ja kellele maksti tükitöö alusel. Selleks kandideeris ja valiti Kristjan Siitan.

7. märtsil näidati kultuurimajas laiekraanfilmi „Kolm Musketäri“.

Lanksaare sovhoosi tuletoorjad VT-salga ülemaga Vello Sillaga ehitasiid keskusse soojendatava tuletoorje depoo.

Märtsikuu seisuga olid Kilingi-Nõmme linna aktiivsemad tuletoorjad: Arnold

Saarde Õigeusu kirik ja Majapidamise õppekool

Pulk, Kalju Kielas, Evald Saavan, Elvi Saavan, Herman Koppel, Peeter Vinogradov, Ants Kartau, Leonhard Peters, Jaan Roostmaa, Erti Miilimaa, Ülo Ruusaja, Ilme Kielas, Aita Kiilas, Aino Kartau.

Volveti võitõöstuse kasvuhooones kasvatati ja reaaliseeriti lilli ümbruskonna tarbeks ja aednikuna töötas Erna Tisler.

Märtsi teisel nädalal avas Kilingi-Nõmme Kooperaatiiv oma universaalkaupluse majatarvete osakonna. 17. märtsil avas ukseid ka valmiriiete osakond, tubli töö eest kiideti Ilse Volti, Lehta Karbust, Aino Noobi, Elmar Tamret, Hilja Kaidut, ja Ella Kiviselga. Saarde Majandusühisuse peahoone hoovil olevas maakividest hoones müüs ehituse ja rauamaterjali ning soola ja väetist Jaan Palmre.

Enne 17. märtsi ENSV Ülemnõukogu ja kohalike saadikute valimisi töötas Kilingi-Nõmmes Leida Volli juhatusel agitpunkt. Aktiivselt löid kaasa Hille Sivi, Reet Laasi, Aili Kurm, ja Silvia Malina, kes lõbustasid Nõmme Sovhoosi, trükikoja, kooperatiivi ja linavabriku töotajaid lõbusate kupleede ja lauludega. Linn kiitis oma tublisid töotajaid Laine Pikkurit, Anne Oldet, Lehta Einalehte, Elfriede Hussarit, Virve Kurmi ja Maimu Avastet trükikojast ning Valli Orot, Elvi Kiilast, Ene Arrot ja Heljo Kurmi linavabrikust.

ENSV Ülemnõukogu ja kohalike saadikute valimistel valiti Kilingi-Nõmmest Johannes Kruus, Rein Oro, Hilja Olde ja Leonhard Ormisson. Saarest valiti Karl Kask, Richard Soobik, Endla Nurmsoo, Helga Kurm; Talilt Jaan

Lohu, Laine Orgvee, Andrei Ilves; Tihemetsast valiti Uno Lemsalu, Ülo Ruut, Rosiine Tõnspöeg, Olga Otsavel ja Kalev Võitla.

Märtsi lõpus algas linnas avalduste korjamine nendelt peredelt, kes soovisid oma kortereid vedela gaasiga gasifitseerida.

Teeninduskombinaat „Säde“ alustas oma autoga uut teenindusringi Kana-küla-Tõlla- Tihemetsa. Teenuste valikus olid keemiline puhastus, värvimine, jalatsite remont, kellade-raadiote parandus. Samalaadset teenust pakuti Massiaru- Urisaare-Tali ringil.

Alates 14. märts 1963 töötas Evald Tammist kultuurimaja kunstnikuna, Ralf Kotkas teeninduskombinaadis „Säde“ kingsepana.

Marana tsehhijuhataja Mihail Bilov (Bülov), vanemmeister Jüri Aavikson, tislerte lüli juht Väino Olde. Maranal valmis ainulaadne käbikuivati, milles kuivatati 24 tunniga 1200-1600kg käbisid – uus ainulaadne käbikuivati. Maranal valmistati ka okkajahu, mis oli kodulindude-loomade jõusööda koostisosas. Valmistati puitkiudplaate, puidust drenaažitorusid, kalakaste, uksi ja aknaid. Tihemetsa Tehnikumile laboratooriumi lauad ja seinakapid valmistati Marana tislereis.

Elul võivad olla omad plaanid

Tule vähi sõeluuringutele, et olla kindel, et oled terve või avastada vähk varajases staadiumis. Sõeluuringu käigus tehakse rinnanäärme radioloogiline uuring ehk mammograafia, mis on väikese kiirgusdosisiga ja tervisele ohutu.

2024. aastal on kutsutud rinnavähi sõeluuringule ravikindlustatud ja ravikindlustamata naised sünniaastaga 1950, 1954, 1956, 1958, 1960, 1962, 1964, 1966, 1968, 1970, 1972, 1974.

Rinnauuringule saavad naised minna ka siis, kui nad ei kuulu sõeluuringu sihtrühma. Selleks tuleb pöörduda oma pere- või naistearsti poole, kes kontrollib Sinu tervist ja vajadusel suunab saatekirjaga

rinnauuringule. Teiseks võimaluseks on broneerida aeg rinnaabinetti, kuhu saab pöörduda ilma saatekirjata ja tasuta (visiiditasu 5 eurot). Rinnaabinetti on oodatud igas vanuses naised, kel on küsimusi või probleeme rindadega.

Pärnumaa rinnaabinetti asub: Pärnu haiglas, tel 447 3511 või 447 3300.

Sihtrühma naistel on võimalik rinnavähi sõeluuringul osaleda ka mööda Eestit sõitvates mammograafiabussides. Uuringule saate minna, kui kuulute sõeluuringu sihtrühma või kui teil on arsti saatekirja. Oluline on eelnevalt mammograafiabussi aeg broneerida.

TERVISEKASSA

MAMMOBUSSID PÄRNUMAAL KEVAD 2024

	Omaalitsus	Bussi asukoht	Vastuvõtuaeg
1	Kilingi-Nõmme, Saarde	Pärnu 37, Coop poe parkla	29.-30.04.2024
2	Häädemeeste, Häädemeeste	Pärnu mnt 40, Häädemeeste Coop parkla	02.-03.05.2024
3	Tammiste, Tori	Tammiste Coop kaupluse parkla	06.05.2024
4	Paikuse, Pärnu	Pärnade pst 1, Coop parkla	07.05.2024
5	Sindi, Tori	Jaama 8, Coop parkla	08.05.2024
6	Tori, Tori	Pärnu mnt. 3, A ja O kaupluse parkla	09.05.2024
7	Tõstamaa, Pärnu	Varbla mnt.24, Tõstamaa perearstikeskuse ees	10.05.2024
8	Audru, Pärnu	Audru osavallakeskuse parkla	13.05.2024
9	Pärnu-Jaagupi, Põhja-Pärnumaa	Pärnu mnt 16, Kaubamaja parkla	14.-15.05.2024
10	Lihula, Lääneranna	Tallinna mnt 1a, Lihula kultuurikeskuse parkla	20.-21.05.2024
11	Tootsi, Põhja-Pärnumaa	Kesk 7, Coop parkla	22.05.2024
12	Vändra, Põhja-Pärnumaa	Pärnu-Paide mnt 2, Kultuurimaja parkla	27.-30.05.2024

BRONEERI AEG
E-R KELL 8-16
600 3155

Helimaagia
Surju Rahvamajas

Selle loomingu saladus peitub helide toimele meie mõistmisvõimest sügavalt. Sui tuleb vaid lõdvestuda helidesse ja lubada nendel end paitada. See silitus ulatub sügavale kudedesse ja saab tervendada, mida hetkel kõige enam vaja. Kollektioonis on haruldasi ja müstilise kõlaga instrumente, mis on ainulaadsed Fests.

27.03.2024
KELL 18.30

35 €

- Riietu soojalt ja mugavalt
- Võta kaasa matt/lambanahk vm pehmet, mille mugavalt lamada ja pleed
- Kestus 2 tundi

Anna kindlasti oma tulekust teada tel: 5343 4653 hiljemalt 25.03.2024

30. märtsil kell 19.00 - 02.00
Surju Rahvamajas

HILINE
NAISTEPÄEVAPIDU

Tantsuks
RIVO REHE

Meeleolukas
muusikaline etteaste
TOPELT HELLAD
KELLAD

Pilet 10 €

Kohapeal
BAAR

Laua broneerimine tel. 5343 4653
või rahvamaja@saarde.ee

Lähkma külamajas
pühapäeval, 31. märtsil 2024

Sanna Mansikkaniemi
Pillimängu ja
pärimestantsu õpituba

Pillimehed alustavad kell 15,
tantsijad kell 16. Tasuta.

LEADER

27. APRILL
KELL
18.00

JÜRI RUMM
1929

PUHVET KELL
17.00
JA
VAHEAJAL

LÄHKMA KÜLAMAJAS

LÄHKMA KÜLA PILLIMEHED JA SÕBRAD

Restoreeritud tummfilm elava muusika ja naturaalsete heliefektidega. Muusikajuht Sanna Mansikkaniemi. Tasuta, annetuse võimalusega. Pärast filmi mõnus seltskondlik koosviibimine pillimängu ja oma piknikukorviga. Projekti on rahastatud kohaliku omaalgatuse programmist.

Kuhu minna meie vallas

Märts-aprill Pärnu Fotoklubi aastanäitus 2023
„Tabada hetke...“ ja Kaitseliidu Kikepera
malevkonna näitus märtsikuu lõpuni
Kilingi-Nõmme Klubis maja
lahtiolekuaegadel ja sündmuste ajal

27. märtsil kell 18.30 Helimaagia
Surju Rahvamajas

30. märtsil kell 19.00 Hiline naistepäevapidu
Surju Rahvamajas

31. märtsil kell 15.00 Pillimängu
ja pärimustantsu õpituba Sanna
Mansikkaniemiga Lähkma külamajas

01.-21. aprillil kell 17.00-20.00 Saarde
Liikumisaasta 2024_21 päevaga rannavormil!
Kilingi-Nõmme spordihoones

13. aprillil kell 14.00 Kilingi-Nõmme
Muusikakooli 40 sünnipäev

14. aprillil kell 14.00 Eakate klubi pidu
Kilingi-Nõmme Klubis

17. aprillil kell 13.00 Eakate klubi kohtumine
Jaanus Saarega Surju Rahvamajas

17. aprillil kell 18.00 Saarde Sinilillematk
algusega Saarde Valla Huvikeskuse juurest

27. aprillil kell 18.00 Tummfilm „Jüri Rumm“
elava muusika ja naturaalse heliefektidega
Lähkma külamajas

29.-30. aprillil Viljandi Haigla
mammograafiabuss Kilingi-Nõmme Coop
parklas

Teated Saarde Katariina kirikust

Neljapäeval, 28. märtsil kell 11.00 Suure
Neljäpäeva jumalateenistus Saarde kirikus

Neljapäeval, 28. märtsil kell 11.45 üle-eestilise
Meie Isa palvapäeva palve Eesti eest.

Reedel, 29. märtsil algusega kell 8.00 ristitee
palverännak Saarde kiriku juurest. Palverännaku
oriendituv kestvus 2 tundi.

Reedel, 29. märtsil kell 11.00 Suure Reede liturgia
Saarde kirikus

Pühapäeval, 31. märtsil kell 11.00 Kristuse
ülestõusmise püha liturgia

Rahuga,
Arvet Ollino kirikust

Metsamaapinna ketasadraga ettevalmistamine istutamiseks
5346 4785, info.metsaader@gmail.com

Puurkaevud
Maaküte
Veesüsteemid
Biopuhastid
Septikud
Mahutid

KONTAKT
www.PUURVESI.ee
Info@puurvesi.ee
+372 5566 2032
+372 5569 4310

Õnitleme!

VILMA FROHBERG	93
HELJU VOLMER	93
ENDEL PÄRK	92
LEILI OLDE	92
AIME SÖRMUS	91
VILMA PEDAJA	89
ELLI REINASTE	89
LEHTI MARTENS	88
MAIMU VASAR	87
EDUARD MÄETAGAS	87
LILLI LEMMIK	87
AINO MASSA	86
SIIRE ILMJÄRV	85
EHA MIKK	85
VELLI ISAND	85
TIJU JÜRGENS	85
VALENTYNA SYTNIKOVA	84
JAAN MÜÜRISSEPP	84
AITA ÕISMAA	84
ELGA RUUSMAA	83
AGNES OLLINO	83
ENE TAMMIST	83
MAIMU OTS	83
ADA KAUGIJA	82
VALENTIN LAPKIN	82
MILVI KALVIST	81
ENE SARAPU	81
MAIRE JÕÖKS	81
MARI JÕGISTE	81
TIIA TREI	81
TAMARA STERN	80
SILVI VILL	80
TOIVO ROSEN	80
PEEDU KALJULA	80
EHA GENTALEN	75
LIIVI PÄHN	70
ANNE-LIIS TÄHT	70
RAIVO MIILITS	70
AARE KUUSK	70
MATI ILVES	70
VLADISLAV LUKJANJUK	70
ANNE SULG	70
EHALA PUKK	70

Vallaelanikud, kes ei soovi oma sünnipäeva avaldamist ajalehes,
peaksid sellest teatama e-posti aadressile mari.treial@saarde.ee,
info@saarde.ee või telefonidel 449 0138, 449 0135 hiljemalt eelneva
kuu 15. kuupäevaks.

- Korstnad
- Pottsepatööd
- Krohvimine

Küsi pakkumist ja
broneeri aeg kohe!
info@ahjumeistrid.ee
tel. 50 40 7 30

Uued vallakodanikud

Gerly Glüki ja Riivo Halopi
perre sündis 09. märtsil tütar
MARTHA HALOP

KANALISATSIOON.EE

E-POOD ÄRIKLIENTIDELE JA ISE-EHITAJATELE

KÜSI HINNAPAKKUMIST 2024
HAJAASUSTUS PROGRAMMILE

INFO@KANALISATSIOON.EE
+372 5049754

VEESÜSTEEMID KORDA

HAJAASUSTUSE
PROGRAMMI ABIL

Kõik toimingud alates
taotluse vormistamisest
kuni lõpparuannete
edastamiseni.

TASUTA TAVA- JA VIDEOKÕNED

5624 1259

Solar Caravan OÜ
peeter@solarcaravan.ee
Audru

Sügav kaastunne Argole perega, isa, äia ja vanaisa
kaotuse puhul

MIHHAIL MATALOJA

Autosõit OÜ pere

Mälestame lahkunuid

AINO LUHAKÄÄR
08.08.1934 – 04.03.2024

HILJA NURMSOO
19.07.1938 – 05.03.2024

LAINA KULVIKU
13.12.1935 – 17.03.2024

Toimetust ootab kaastöid ja reklaame e-posti aadressile
janne.elmers@saarde.ee 15. kuupäevaks.